

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Sommer - 2025
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	Hf-e
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Kirstine Riiber Wind
Hold	25psyc7

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Tema 1	Introtema om køn i sport
Tema 2	Hvorledes udvikler mennesket sig?
Tema 3	Hvilke udfordringer er der for de unge i senmoderniteten?
Tema 4	Hvordan lærer vi mennesker?

Tema 1	Introtema om køn i sport
Beskrivelse og materiale	<p>Omdrejningspunktet i opstartsfasen har været at få en forståelse for faget, psykologi som videnskab samt arbejde med de vigtigste psykologiske tilgange. Dette aktualiserer vi ud fra et lille tema om køn i sport.</p> <p>Vi bruger grundbogen: ”Grundlæggende psykologi og socialpsykologi” fra Forlaget Økonom. 3.udgave.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundbogen 11-16 & 20-21 om hverdags- og poppsykologi og videnskabelig psykologi & De vigtigste psykologiske tilgange. - ”Forskningsmetoder” fra Undersøgelser i psykologi side 8-10 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bokseren er hovedperson i ophedet kønsdebat under OL. Nu kommer sundhedseksperter med en mulig løsning. Berlingske Tidende 4. august 2024 - Læreplanen for psykologi c 2017 - https://www.dr.dk/nyheder/udland/thailand-faar-officielt-et-tredje-koen hentet 11.8 - https://www.dr.dk/nyheder/udland/thailand-faar-officielt-et-tredje-koen hentet 11.8 - PowerPoint om 8 forskellige psykologiske tilgange til køn <p>Visuelt materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den mangfoldige psykologi (https://psykveje.systeme.dk/?id=4760) (6 min)
Omfang	2 undervisningsgange (af 140 minutter)
Særlige fokus-punkter	<p>Intro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevinddragelse i valg af kommende temaer • At give kursisterne kendskab til psykologien som en videnskabelig disciplin; herunder de natur-, human- og samfundsvidenskabs forskellige metoder og fremgangsmåder • Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • At give kursisterne forståelse for psykologisk teoridannelse og kerneområder inden for psykologien • At koble psykologisk viden med praktisk anvendes • At gøre kursisterne opmærksomme på forskellen mellem hverdagspsykologi og den forsknings-baserede psykologi • Etablere fokus på begreber, teorier og undersøgelser.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pararbejde • Klassediskussioner • Teorigennemgang via PowerPoints

Tema 2	Hvorledes udvikler mennesket sig?
Beskrivelse og materiale	<p>Omdrejningspunktet i opstartsfasen har været at få en forståelse for faget, psykologi som videnskab er samt arbejde med de vigtigste psykologiske tilgange. Dette arbejder vi videre med i dette forløb.</p> <p>Hovedfokus i dette forløb var at undersøge, hvad mennesket er for en størrelse set i et udviklingsmæssigt perspektiv. Vi har arbejdet med Erik Eriksons psykosociale udviklingsteori generelt og herefter fokuseret på ungdomsårene, Daniel Sterns lagdelte udviklingsteori om barnets tidlige år. Herefter arbejde vi med tilknytningsteori ud fra John Bowlbys og hans elev Mary Ainsworths, der udviklede tilknytningstyperne. Vi sluttede forløbet med at arbejde med resiliens, omsorgssvigt og mønsterbrud.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundbog 238 - 244 om Eriksons fase-teori - Jerlang og Moustén: Eriksons syn på ungdomstiden (sammendrag) - Kritik af fase-teoriene og Sterns udviklingsteori fra Psykologens Veje kapitel 6 - Anvendt psykologi 2005. Side 99-101 og 200-206. En tryk basis om tilknytningsteorier og indre arbejdsmodeller - Grundbogen 249-259 om tilknytning, tilknytningsforstyrrelser, omsorgssvigt, resiliens, chanceulighed og mønsterbrud - Om kvantitative og kvalitative observationsundersøgelser fra Psykologiens veje kapitel 3 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Case om T: Teamleder-søn elskede 'Ungeren', BT, 13/9 2011 - Case: Familiefesten - Læreproduceret materiale: "At lave en psykologisk problemstilling" - PowerPoint om den mundtlige eksamen. - Læreproduceret materiale om: "Fremgangsmåde i psykologi ved artikler, cases og undersøgelser. <p>Visuelt materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> - https://allthatsinteresting.com/genie-wiley-feral-child (13 min) - Engelsk dokumentar: <i>Lille menneske 4</i>, 2007 (50 min) - Det gode samspil: https://www.youtube.com/watch?v=lvc61awUSak (5 min) - Still face experiment: https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0 (3 min) - Mary Ainsworths Fremmedsituationstesten/strange situation: https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUU - Harlows abeforsøg med to stålmødre www.youtube.com/watch?v=OrN-BEhzjg81

	<ul style="list-style-type: none"> - Podcast: Din tilknytningsstil kan dirigere dit voksne liv - uden du aner det. (43 min) https://open.spotify.com/episode/1LEN0y86RfGbxQtmUh65EX - Dokumenter: "Sådan overlever du en lortebarn-dom" Om: https://www.dr.dk/drtv/se/saadan-overlever-du-en-lortebarn-dom_64839 (varer en time) <p>Eksamensspørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bilag 1: Uddrag af "Frygten for at mor er fuld", Helsingør Dagblad, d. 17. juli, 2009 - Bilag 2: Uddrag af "Flere end hver femte elev i 8. klasse har været udsat for vold i hjemmet", Børns vilkår, d. 26. april, 2022, https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/flere-end-hver-femte-elev-i-8-klasse-har-vaeret-udsat-for-vold-i-hjemmet?publisherId=2720852&releaseId=13649340
Omfang	9 undervisningsgange (af 140 minutter)
Særlige fokus-punkter	<p>At introducere kursisterne for relevante udviklings- og socialpsykiske teorier</p> <p>Helt centrale begreber, eksperimenter og teorier: Eriksons 8 udviklingsfaser fra fødsel til død, udviklingskriser, Sterns lagdelte udvikling af selvet, ansigtsduetter, generaliseret erfaring, fælles opmærksomhedsfokus, social refereren, affektiv afstemning, Bowlbys tilknytningsteori, vigtigheden af samspil, en sikker base, øjenkontakt, skabelsen af positive indre arbejdsmodeller, Ainsworths 4 tilknytningsmønstre, fremmedsituationstesten. Afslutningsvist arbejdede vi med tilknytningsforstyrrelser, omsorgssvigt, resiliens og mønsterbrud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • At give kursisterne kendskab til psykologien som en videnskabelig disciplin; herunder de natur-, human- og samfundsvidenskabs forskellige metoder og fremgangsmåder • At sikre opnåelse af viden om psykologiske forskningsmetoder og undersøgelser • At give kursisterne forståelse for psykologisk teoridannelse og kerneområder inden for psykologien • At koble psykologisk viden med praktisk anvendes • At gøre kursisterne opmærksomme på forskellen mellem hverdagspsykologi og den forskningsbaserede psykologi • Etablere fokus på begreber, teorier og eksperimenter
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Casearbejde • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Teorigennemgang via PowerPoints • Evaluering • Øve eksamen ud fra et anvendt eksamensspørgsmål • Diverse kreative øvelser • Individuelle skriftlige opgaver til dem der var fraværende pga. landhold-samlinger.

Tema 3	Hvilke udfordringer er der for de unge i senmoderniteten?
Beskrivelse og materiale	<p>Dette forløb er opdelt i fire delemner, der hver især eller sammen kan påvirke et individs adfærd. Vi belyser også, hvad der karakteriserer det senmoderne samfund og hvordan dette præger mennesket der lever heri. Ydermere er der gennem forløbet fokus på en at synliggøre forskellige psykologiske tilgange, metoder og de videnskabsteoretiske retninger.</p> <p><i>Stress og coping</i> Her arbejde vi med at definere stress og få en forståelse for hvorfor individer reagerer forskellig på stressorer. Vi kiggede også på hvordan stress påvirker adrenalin, kortisol og endorfin.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundbogen 303-310 om stress, coping og fysiologiske side af stress. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kursist øvelser om: Livsbegivenheder som stressor, hverdagens irritationsmomenter og hvad kan man gøre hvis. <p>Video:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Coping with stress" (2 min) Link https://www.youtube.com/watch?v=TK5K0XLT15g - DSB case om stress og coping (14 min) http://www.youtube.com/watch?v=RoejvYCEZMs - "Stress af Bobby Zacharias" fra Danskernes akademi (14 min) med opmærksomhedspunkter. Link https://youtu.be/UmTV7yD6Cwo <p><i>Identitet i det senmoderne samfund</i> I dette delemne arbejde vi med de fire former for identitet (Jeg-, personlige-, sociale- og kollektive identitet) og behovet for anerkendelse i det senmoderne samfund. Teoretisk var Giddens i fokus. Vi arbejdede også med hvordan identiteten er foranderlig over tid fra den moderne- til den postmoderne tid og sluttede af med stammekultur.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Identitet og anerkendelse" Fra: Temaer til psykolog - grundbog til c-niveau. Netudgaven Systime 2024 - Postmoderne psykologi - Identitet i det senmoderne samfund side 121-133 & 136-140 - Grundbog 238 - 244 om Eriksons fase-teori - Jerlang og Moustén: Eriksons syn på ungdomstiden (sammendrag)

	<p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Video: "Forbrugersamfundet" ved psykolog Svend Brinkman https://www.youtube.com/watch?v=QEEW1GU8CSO&t=459s <p>Personlighedspsykologi og metode</p> <p>I dette delemne har vi arbejdet med Personlighedspsykologi og samtidigt har vi fokuseret på at skærpe bevidstheden på de forskellige psykologiske retninger og fagets metoder. Vi har brugt den psykodynamisk tilgang via Freud og Jung, humanistisk tilgang via Rogers og Maslow og den naturvidenskabelige tilgang vis trækpsykologien "the big five" Samt set på forskellen mellem den psykologiske og socialpsykologiske tilgang.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundbogen 45-56 om Jung, humanistisk psykologi, personligheden, trækteori, the big five og om psykologi ctr. socialpsykologi - 278-280 om Maslows behovspyramide <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artiklen "Forskellen sidder i thalamus" fra 2008 om introvers https://www.indadvendt.dk/2008/10/forskellen-sidder-i-thalamus/ - Diverse personlighedstests på nettet - Grundbogen 20-24 om gennemgående teamere i psykologien arv/miljø, krop/sjæl, situation/person, ligheder/forskelle, angst og liv/død <p>Video:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amalie er ingenting uden andre https://www.dr.dk/drtv/episode/tvaers_-_amalie-er-intet-uden-andre_189898 (40 min.) <p>Medier</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bogen PsykC (Frydenlund) Kapitel 5: Tema: Unges udfordringer, 5.2.8 Identitetsskabelse og sociale medier - Bogen PsykC (Frydenlund) Kapitel 4: Læring i den moderne digitaliserede verden - En ikke videnskabelig undersøgelse https://www.youtube.com/watch?v=SZ6mVumHY9I - Selektiv attention test https://www.youtube.com/watch?v=vJG698U2Mvo <p>Eksamensspørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læreproduceret materiale om at lave en psykologisk problemstilling - Bilag 1: "Helena på 17 gik ned med stress: "Mine ben knækkede under mig. Jeg hulkede og græd", Berlingske.dk, 16. november, 2017 - Bilag 2: "Endnu et fald i unges mentale sundhed får partier til at kræve handling", af Signe Løntoft og Simon Lessel, Altinget, 10. marts 2022
Omfang	8 undervisningsgange (af 140 minutter) og inklusiv afsluttende repetition

Væsentlige arbejdsformer	<p>Arbejdsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning via begrebskort, PowerPoints og Quiz og byt • Redegørende arbejdsopgaver, par- og gruppefremlæggelser • Kursistøvelser med fokus på personlige stress og coping strategier
Særlige fokuspunkter	<p>Helt centrale begreber, eksperimenter og teorier:</p> <p>Stress, coping og sårbarhed, Det moderne samfund overfor risikosamfundet/det postmoderne samfund, Kulturel frisættelse, Identitetens mange former, postmoderne, Hverdagens rollespil og hvordan kroppen i dag er i centrum, Identitetsdannelseprocessen fra det moderne- til det postmoderne samfund. Vi har også arbejdet med hvordan medier og personlighed påvirker det at være ung i dag.</p> <p>- formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag</p> <p>- inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger</p> <p>demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning.</p> <p>- vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</p> <p>- demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.</p>

Tema 4	Hvad påvirker vores læring?
Beskrivelse og materiale	<p>I dette forløb arbejder vi med nogle af de psykologiske faktorer, der er med til at påvirke mennesket og dets læring. Vi har gennem hele forløbet perspektiveret til hvordan materialet kan bruges i forbindelse med at blive en god professionel fodboldspiller.</p> <p>Opdragelse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundbogen 244-246 om opdragelsesstile og familietyper - Video: Tv2 udsendelsen ”Den perfekte opdragelse” (28 min) https://livsstil.tv2.dk/2017-09-18-test-dig-selv-hvilken-type-opdrager-er-du - Artikel: ”Unge trives et godt liv i familien er vigtigst”, den 19.2.2026 06:00:00 ROCKWOOL Fonden Pressemeldelse Ritzau https://via.ritzau.dk/pressemeldelse/14781521/unges-trivsel-et-godt-liv-i-familien-er-vigtigst?publisherId=13560173&lang=da - Selvproduceret materiale om psykologisk metode ved artikler, undersøgelser og cases. <p>Læring Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundbog 141-143 og 148 - 153 om behavioristerne Pavlou og Skinner - Psykologiens Veje kap 9 om social-kognitiv læringsteori ved Bandura. (Social indlæring & Social-kognitiv læring) - Artikel: ”Ny forskning bekræfter behavioristisk indlæringsteori. ” Vi lærer gennem belønning” om dopamin https://videnskab.dk/krop-sundhed/prisvindende-forskning-vi-laerer-gennem-beloening <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lille selvttest om selv-effacacy <p>Visuelt materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bobo eksperimentet https://www.youtube.com/watch?v=zerCK0IRjp8 - Anvendt psykologi om Piaget og Vygotsky, side 222-225 om assimilation, akkumulation og ZNU. - Operant betingning - https://www.youtube.com/watch?v=X6zS7v9nSpo <p>Motivation Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 277-278 (motivation), 278-280 (Maslow), 281-283 (Self-efficacy) og 196-198) Arousal og opmærksomhed 198-201. - ”Vil du have 100 kr. for at spille fodbold? Fra ”Undersøgelser i psykologi”, kapitel 3 Kognition, side 81-85, Systime 2018

Grupper

Kernestof:

- "Psykc". Frydenlund. 2021, Kapitel 6: Tema: Fordomme, diskrimination og ekstremisme. (Stereotyper, fordomme, diskrimination, kontaktteori og ind- og udgrupper)
- "Psykologiens veje" kapitel 21 Socialpsykologi. Vi har læst følgende afsnit: Massehypnose, Heysel stadion, primær- sekundær gruppe, uformel-formel gruppe, reference- medlemsgruppe, og ind- outgroup)
- "Gør du som alle andre"? Fra "Undersøgelser i psykologi" kapitel 2 Socialpsykologi side 26-29.
- "Er personer med brune øjne klogere?" Kilde: Undersøgelser i psykologi, kapitel 2 Socialpsykologi, side 42-44, Systeme ibog 2022 (Individ psykologiske perspektiv)
- "Gør du som alle andre" fra Undersøgelser i psykologi ebog, Systeme 2022

Visuelt materiale:

- Salomon Asch's konformitetseksperiment <http://www.youtube.com/watch?v=TYIh4MkcfJA>
- Milgrams stød-forsøg om lydighed/autoriteter. <https://www.youtube.com/watch?v=eTX42lVDwA4> (10 minutter)
- "Forenet med fjenden (2)" dokumenter fra tv2 om Nationaliser og Indvandrere og deres gruppetilhørsforhold og kontaktteori. (60 min)
- https://www.dr.dk/drtv/se/hjernevask_-os-og-dem_49063. Fra 23:00 til slut om Indgroup/outgroup.
- Zimbardos fængselsforsøg (Stanford Prison eksperimentet) om onde gerninger: <http://www.prisonexp.org/> (3 min) og Dokumentar (26 min.): <https://www.youtube.com/watch?v=XsRQVRoIPWE> (Gruppesykologiske perspektiv):
- "Hjernevask: Hvornår vil du skade et andet menneske" (DR 2013) om autoriteter (28 min) https://www.dr.dk/drtv/se/hjernevask_-hvornaar-vil-du-skade-et-andet-menneske_49056 om autoriteter
- "Hjernevask: Flokdyr eller egotrippers" (DR 2013) om selvstændighed ctr. gruppepres (28 min) https://www.dr.dk/drtv/episode/hjernevask_-flokdyr-eller-egotripper_49068 om selvstændighed ctr. gruppepres

Hjernen

Kernestof:

- Grundbog 186-195 & 196-201 om kognitionspsykologi, perception, opmærksomhed, kognitive skemaer og arousal
- Perception ud fra læregennemgang via PowerPoint

	<ul style="list-style-type: none"> - Hukommelsen side 204-213 med fokus på læringsmodellen og hukommelse <p>Visuelt materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opmærksomhed i den digitaliserede verden YouTube: Selektiv attention test https://www.youtube.com/watch?v=vJG698U2Mvo - Podcast Hjerne-kassen fra P1 om fodbold og kognition. https://www.dr.dk/lyd/p1/hjerne-kassen-paa-p1/hjerne-kassen-paa-p1-2023/hjerne-kassen-paa-p1-fodbold-11032322342 (58 min)
	10 undervisningsgange (af 140 minutter) til tema 4 og 2 undervisningsgange til repetition.
Særlige fokus-punkter	<p>Helt centrale begreber, eksperimenter og teorier: behaviorismen klassisk- og operent betingning, dopamin, Reciprok determinisme (person-miljø-adfærd) Modelindlæring (Bandura) og Bobo-eksperimentet, Kumulation, assimilation og akkomodation (Piaget) & ZNU Vygotsky), Perception, Prägnanz og gestalt, arousal, opmærksomhed (selektiv- og delt opmærksomhed) og kognitive skemaer. Samt motivation, grupper og hvordan hjerne fungerer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger <p>demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden</p> <ul style="list-style-type: none"> - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde - demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har gennem dette forløb anvendt den fiktive fodboldspiller Ludvig, på 10 år til at konkretisere teorierne ud fra • Pararbejde • Individuelt arbejde • Klasseundervisning via PowerPoints • Diverse kreative øvelser